

rute/ zi și spre capitala RM este asigurată zilnic de 2 rute/zi (tur-retur), precum și de către transportul public tranzit. Probleme la capitolul mobilitate a populației satului nu există. Satul nu dispune de stații auto amenajate, iar în scopul efectuării lucrărilor de deszăpezire și menținere a drumurilor locale, primăria satului apelează la serviciile agenților economici din teritoriu pentru utilizarea tehnicii mobile specializate. În localitatea Capaclia sunt necesare lucrări de reabilitare pentru 4 poduri.

Rețeaua de drumuri a Satului Capaclia, r.nul Cantemir este constituită din 18 de străzi și se extinde pe o lungime totală de cca. 8,5 km, dintre care drumuri asfaltate 7,5 km, o parte din drumuri sunt amenajate parțial în variantă albă (acoperit cu pietriș-1,0 km) și "drumuri de țară". Drumurile din localitate sunt în mare parte asfaltate.

Pentru următorii ani ca proiect viabil este creșterea lungimii drumurilor locale reabilite, care va contribui la crearea unor comunități durabile și creșterea numărului de vizitatori la principalele obiective turistice ale raionului Cantemir, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri de transport moderne și durabile, în vederea dezvoltării sustenabile a economiei și a îmbunătățirii calității vieții, facilitarea accesului excursioniștilor și pelerinilor la principalele obiective turistice ale raionului Cantemir. Totodată proiectul va contribui la dezvoltarea și creșterea potențialului turistic din raionul Cantemir.

3.3.8. Fondul locativ

Actualmente, satul Capaclia dispune de 585 locuințe individuale particulare, din care 48 părăsite mai mult de un an. Fondul locativ al satului se ridică la 53517 m². La moment în satul Capaclia, r.nul Cantemir, sunt înregistrate 674 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 17 de căsătorii și 27 de nou-născuți, tendința fiind una stabilă pentru ultimii ani. Mărimea medie a unei gospodării este de 1,15 persoane.

3.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată prin 9 agenți economici (vezi tabelul de mai jos), dintre care 2 sunt lideri și 16 gospodării țărănești.

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Satului Capaclia, r.nul Cantemir

Nr.	Denumirea întreprinderii	Genul de activitate
1.	CAP Agrocapaclia- Ergo	Agricultură
2.	Î.I. "Chihai Galina"	Comerț
3.	Î.I. "Colnic Maria"	Comerț
4.	SRL "Vitan Andrian"	Comerț
5.	Î.I. "Doina Ana"	Comerț
6.	Î.M. Capaclia Apă - Canal	Servicii
7.	G.Ț. Stăvilă Ilie	Agricultură
8.	GȚ Postu Mihail	Agricultură
9.	SRL "BIO-PRIM-INVEST"	Agricultură

Sursa: *Primăria Satului Capaclia, r.nul Cantemir*

Structura ramurală a agenților economici nu este diversificată, fiind încadrată mai mult în activitățile comerciale și agricole.

Satul nu dispune de elevatoare, centre de colectare a producției lactate/cărnii, mini-fabrici de confecții și prelucrare a pieilor/lânii, ferme animaliere, farmacie și alte servicii necesare localităților. Perspectivile economiei locale se întrevăd anume prin deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile menționate, precum și extinderea plantațiilor pomicole și a celor de viță de vie. Potențial uman și intenții în lansarea unor afaceri noi în cadrul satului este suficient. Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

Totodată, un aport semnificativ la dezvoltarea economiei locale este adus de activitatea liderului CAP Agrocapaclia- Ergo (970 ha), SRL "BIO -PRIM- INVEST" și gospodăriilor țărănești.

Satul Capaclia, r.nul Cantemir, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial agricol. Prin urmare, specificul satului este agricultura datorită suprafețelor mari de terenuri agricole (1601 ha), bonitatea solului fiind în mediu de 65%, ceea ce reprezintă nivelul mediu pe republică.

Venitul ramurii agricole ar crește ca urmare a utilizării tehnicilor agricole moderne. Aici se include aplicarea sistemelor antigrindină, tehnologii moderne de prelucrare a solului, implementarea sistemelor de irigații, creștere intensivă a legumelor în complexe moderne de sere. Perspective la acest compartiment sunt suficiente, având în vedere structura prielnică a reliefului și bonitatea ridicată a solului.

Activitatea de producere în sectorul agricol în cadrul satului Capaclia, r.nul Cantemir este orientată preponderent spre cultivarea cerealelor și a viței-de-vie, pomicultura, precum și creșterea animalelor în propriile gospodării (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

	Efectiv	Nr. capete
Bovine		76
Porcine		200
Ovine, caprine		815
Cabaline (cai, măgari, etc.)		45
Păsări de toate speciile		2450

Sursa: Primăria Comuna Capaclia, r.nul Cantemir

3.5. Edificii sociale

3.5.1. Educație

Pe teritoriul satului activează un gimnaziu și o grădiniță de copii.

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este relativ bună, fiind efectuate în ultimii ani unele lucrări de reparații/renovare. În toate instituțiile educaționale regimul de lucru este de 5 zile în săptămână.

Clădirea gimnaziului din localitatea Capaclia este una tipică. La momentul actual la gimnaziu își fac studiile 186 elevi, iar întru menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 22 cadre didactice și 17 lucrători ai personalului tehnic.

Gimnaziul dispune de săli de clasă bine amenajate, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, cantină, depozit. Clădirea gimnaziului este conectată la apeduct și este conectată la sistemul de canalizare vechi. Agentul termic în edificiu este furnizat în perioada rece a anului de la cazangeria autonomă pe bază de lemne și cărbune.

În vederea îmbunătățirii procesului educațional al satului se necesită înnoirea continuă a inventarului de studii al elevilor, modernizarea tehnică a sălilor de studii metodologice și specializate, precum și ridicarea continuă a nivelului de calificare a pedagogilor și a personalului auxiliar.

Pe teritoriul satului activează o instituție preșcolară. Per total, instituția este frecventată zilnic de 83 copii și dispune de un total de 6 educatori și 18 lucrători auxiliari. Starea tehnică a edificiului este bună. Edificiul este electricizat, conectat la rețelele de telecomunicații și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit. Grădinița este asigurată cu sistem de apeduct și este conectată la sistemul de canalizare vechi. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de la cazangeria pe bază de lemne și cărbune.

În vederea îmbunătățirii activității grădiniței se necesită procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare cât și ridicarea continuă a nivelului de calificare a educatorilor și a personalului auxiliar.

3.5.2. Sănătate, asistență socială

Domeniul medical al satului este reprezentat prin OMF Capaclia. Instituția medicală dispune de un edificiu separat, starea tehnică fiind bună și dispune de un nivel mediu de asigurare cu aparataj și utilaj medical. Instituția medicală este electrificată, conectată la rețelele de telecomunicații, inclusiv la rețelele de utilități sociale, precum apă. Agentul termic este furnizat prin intermediul cazangeriei pe bază de gaz natural.

Asistența medicală în cadrul satului este asigurată de 1 medic de familie, 2 asistenți medicali. Se necesită recalificarea continuă a personalului medical.

La OMF se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. În perspectivă se impune lărgirea spectrului de servicii medicale prestate locuitorilor. Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general sau specializat. Dotarea OMF cu unitate de transport permite colectarea probelor biologice la locul de trai al pacientului dar și deplasarea medicilor de familie în teritoriul pentru deservirea populației.

În cadrul satului nu este amenajat un parc public, dar deține o suprafață de 0,90 ha. Deschiderea, dotarea și amenajarea unor asemenea obiecte sociale contribuie semnificativ la fortificarea sănătății cetățenilor și petrecerea timpului liber într-un mediu plăcut.

Comuna nu dispune de un Centru de plasament temporar al bătrânilor sau pentru copii.

În cadrul satului își desfășoară activitatea în domeniul asistenței sociale 1 asistent social, care împreună cu lucrătorii sociali deservesc grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuratică, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

3.5.3. Cultura

Satul Capaclia, r.nul Cantemir beneficiază de o Casă de Cultură- instituție tip. Casa de cultură dispune de 100 locuri. Edificiul Casei de Cultură necesită lucrări de reparație pentru următorii ani.

Edificiul respectiv nu este conectat la rețelele de utilități publice (cu excepția energiei electrice).

Domeniul cultural al satului nu este dezvoltat, dar cu rezerve de a re/deschide noi cercuri de muzică și dans. În s. Capaclia activează un colectiv artistic "Clopoșel" și este frecventat de către copii/ tineri.

Pe parcursul anului în cadrul satului se organizează următoarele evenimente cultural-artistice, acțiuni sportive:

- Revelionul cu cetele de urători,
- Crăciunul cu Jocul Mare,
- Ziua internațională a copiilor,
- Sărbătorile Naționale

- Ziua Îndrăgostiților
- Ziua Femeii
- Paștele și Paștele Blajinilor.

Sărbătorile respective necesită a fi menținute și revigorate în timp.

Comuna dispune de o bibliotecă care se află în incinta fostului sediu al primăriei, localnicii având posibilitatea de a se bucura de activitatea acesteia pe teritoriul. Starea tehnică a încăperii bibliotecii este bună. Agentul termic este furnizat în timpul sezonului rece pe baza cazangeriei pe baza de lemne și cărbune. Suplinirea fondului de cărți se face periodic, beneficiarii ai serviciilor fiind locuitorii de toate vârstele.

Se preconizează inaugurarea muzeului satului în următorii ani. Pentru a se face cunoscuți cu istoria satului, locuitorii au posibilitatea de a scrie publicația "Istoria satului Capaclia".

Considerat a fi un fenomen social și economic specific civilizației moderne, turismul este puternic ancorat în viața societății și ca atare, influențat de evoluția ei. Cel mai important produs turistic al regiunii este diversitatea: peisagistică, etnică, culturală și religioasă. Prin trăsăturile fizico-geografice și patrimoniul cultural se poate exprima rolul și importanța socială a turismului în regiune. Diversitatea modalităților dedicate timpului liber are la bază potențialul turistic natural și antropocentric ridicat din Regiunea Sud. Prin urmare, domeniul turistic este unul cu mari perspective pentru satul Capaclia, fiind caracterizată printr-un bogat potențial turistic natural și antropocentric.

În ceea ce privește domeniul sportiv, comuna dispune de 1 stadion care necesită investiții. Localitatea Capaclia are 1 echipă de fotbal, care participă la competițiile raionale și naționale. Cu toate acestea, potențialul sportiv al satului nu este valorificat pe măsură. Stadionul este în stare satisfăcătoare. Astfel, pe viitor se necesită implementarea proiectelor relative domeniului, dezvoltarea și susținerea capacităților a tinerilor sportivi. Se preconizează amenajarea stadionului central din localitatea Capaclia pentru următorii ani.

3.6. Suprafața administrativă, fondul funciar

Suprafața totală a teritoriului satului Capaclia, r.nul Cantemir, constituie cca. 2964,06 ha, din care suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituie 58 la sută din total (cca. 1712 ha), inclusiv teren arabil - 93,51% (cca. 1601 ha), plantațiile multianuale - 2% (cca. 60 ha). Suprafața de terenuri din suprafața administrativă a satului care revine fondului silvic este de cca. 625,54 ha. Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 188,19 ha (detalii în tabelul de mai jos).

Prin urmare, însăși structura fondului funciar al satului Capaclia permite practicarea intensă a cultivării cerealelor, creșterii viței de vie pe terenurile agricole și a plantațiilor pomicole. În cadrul lanțului valoric agricol ar fi binevenită reabilitarea și construcția a noi frigidere industriale, uscătorii și elevatoare care aduc o plus valoare la producția agricolă colectată.

Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Satului Capaclia, r.nul Cantemir

nr	Denumirea terenurilor	La 01.01.2015 (ha)	La 01.01.2016 (ha)
I.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv	1712	1712
	<i>Teren arabil</i>	1601	1601
	<i>Plantații multianuale</i>	60	60
	<i>Construcții și curți</i>	51	51
II.	Teren al localității	188,19	188
III.	Teren destinat industriei și transportului	10,26	10,26
IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	625,54	625,54
	<i>Gospodăria silvică Cahul</i>	613,05	613,05
	<i>Primăria</i>	12,49	12,49
V.	Terenul fondului apelor, inclusiv	19,26	19,26
	<i>Riul - lungimea albiei</i>	-	-
	<i>Primăria</i>	19,26	19,26
VI.	Terenul fondului de rezervă	409	409
	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	25	25
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	384	384
	Total terenuri	2964,25	2964,25

Cotă funciară per persoană în localitate ajunge la o suprafață medie de 1,63 ha. Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment pozitiv pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mici/mijlocii/mari de teren agricol. Pe perimetrul satului actualmente nu există sisteme de irigație moderne utilizate de către agenții economici. Datorită dezvoltării economice pozitive din ultimii ani se prevede construcția și exploatarea a noi sisteme de protecție antigrindină a livezilor și culturilor cerealiere.

3.7. Mediul ambiant

Starea mediului ambiant al satului este nesatisfăcătoare. Satul dispune de o gunoiște autorizată locală, populația satului de sinestătător transportând deșeurile solide la gunoiștea autorizată, procedeul respectiv fiind practicat de majoritatea localnicilor. În cazul în care apare o gunoiște neautorizată, se aplică amenzi conform prevederilor legislației în vigoare, inițial populația fiind avertizată de către o persoană responsabilă din APL.

Comuna nu dispune, de sistem de colectare, transportare, și depozitare separată a deșeurilor. Printre proiectele incluse în Planul Operațional Regional 2017- 2022 ADR Sud figurează și crearea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor în localitățile din raionul Cantemir, printre care și satul Capaclia. În

cadrul proiectului se planifică crearea unui sistem de colectare a deșeurilor solide, care va contribui la creșterea calității mediului înconjurător ca urmare a gestionării eficiente a deșeurilor prin construirea gropii zonale de depozitare a deșeurilor, construirea platformelor betonate, a platformelor de compostare și elaborarea ghidului comun. Proiectul propune creșterea gradului de conștientizare a importanței gestionării eficiente a problemei deșeurilor aducând beneficii pentru fiecare localitate prin reducerea volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

Nemijlocit colectarea, transportarea gunoiului se va face de la fiecare gospodărie separat prin intermediul unei autospeciale menajere. Ca alternativă este și construcția platformelor stradale și dotarea acestora cu tomberoane de selectare a gunoiului menajer. Proiectul respectiv urmează a fi coordonat și finanțat de APL.

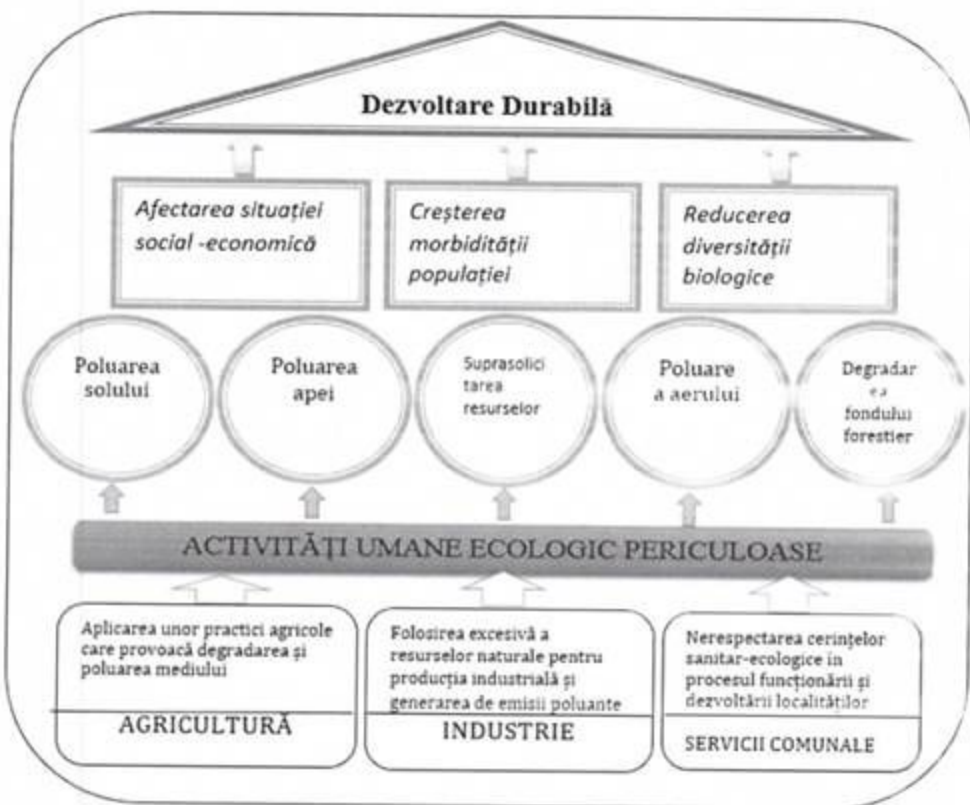
Ulterior este necesară desfășurarea unei campanii publice de informare și conștientizare a locuitorilor satului în vederea depozitării gunoiului la platforme. Cheltuielile pentru colectarea gunoiului se prevăd a fi suportate lunar de APL, cât și de fiecare gospodărie în parte.

De menționat că, în zonele rurale fiecare cetățean "produce" zilnic circa 1 Kg de deșeuri, 365 kg/an/locuitor. Așadar, în satul Capaclia se acumulează anual cca 784 tone de deșeuri menajere, cca.65 tone lunar. Deșeurile se constituie din resturile de la prepararea hranei, recipiente de plastic, ambalaje, hârtie, material textil, deșeuri de grădină, deșeuri agricole și animaliere, componente metalice, aparatură electrocasnică ieșită din uz și multe altele.

O altă problemă majoră legată de mediu este starea locațiilor acvatice din perimetrul satului, care necesită a fi menținute în stare funcțională. Asemenea măsuri se practică în localitate la anumite intervale de timp, fiind implicați atât adulții, cât și elevii. Ca concluzie calitatea mediului ambiant depinde de mărimea impactului antropogen, mai ales de practicile economice actuale.

Actualmente modul de organizare a activităților umane nu corespunde principiilor dezvoltării durabile și evident are următoarele efecte pentru mediu și societate (vezi figura de mai jos). Pe parcursul ultimilor 10 ani, dezastrele naturale, în special ploile torențiale cu grindină și vânt puternic au cauzat prejudicii mari localnicilor. Gestionarea eficientă a acestor riscuri în cadrul satului Capaclia va depinde de perfecționarea mecanismelor de avertizare, de transfer al riscurilor și de îmbunătățirea sistemelor de drenaj și gestionare a apelor scurse.

Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om - Societate - Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile

3.8. Capacitatea instituțională

Primăria Satului Capaclia, r.nul Cantemir dispune de propriul sediu - clădire tipică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la rețelele de utilități publice- gaz, electricitate și telecomunicații, apeduct, sistem de canalizare vechi. Apa potabilă este asigurată din sursele locale. Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin intermediul agentului termic pe bază de lemne/cărbune.

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatul primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului, specialist în reglementările proprietății funciare, contabilul, percepătorul fiscal. Toți specialiștii dispun de un stagiu de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 11 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Prin urmare, secretarul consiliului, este direct responsabil pentru starea lucrurilor la toate compartimente în cadrul localității. Fiecare consilier local are sectorul său din perimetrul satului de care este responsabil. La începutul fiecărei săptămâni se petrec ședințe de lucru

ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele satului și se precaută soluțiile de a le rezolva.

Deschiderea către public, satul Capaclia este prezentă activ în cadrul trusturilor media, posturi de televiziune, radiou, presă, fapt de sporește notorietate comunității locale.

În condițiile actuale când se necesită în mod prioritar de atras surse financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru localitate, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, managementului proiectelor. La fel se necesită suplینirea cunoștințelor în domeniul administrației publice, operarea tehnicii de calcul. În perspectivă se necesită implementarea unui circuit electronic al tuturor documentelor APL, fiind implementat proiectul „Primăria electronică”.

În perspectivă, în vederea sporirii gradului de implicare a cetățenilor în procesul decizional a APL se impune elaborarea unui mecanism de implementare în activitatea aparatului Primăriei a prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional (№ 239 din 13.11.2008).

Securitatea cetățenilor în cadrul satului este asigurată șeful de post (ofișer superior de sector al postului de poliție Capaclia din subordinea Inspectoratului de poliție Cantemir). Sediul poliției locale se află în incinta primăriei. Starea criminogenă în cadrul satului Capaclia este relativ bună.

În satul Capaclia este amplasat 1 Oficiu Poștal, se află în fostul sediu al primăriei. Starea oficiului este satisfăcătoare, fiind dotat cu utilități sociale, precum electricitatea, telecomunicații. Oficiul nu este conectat la apeduct sau sistem de canalizare. Încălzirea Oficiului Poștal este de asigurată prin intermediul reșoului electric, dar în perspectivă există posibilitatea să se conecteze la sistemul de încălzire al fostului sediu al primăriei.

Satul Capaclia, r.nul Cantemir nu dispune de un post de radio sau de un ziar local. Populația satului preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul satului. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei regionale și republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative.

3.9. Sectorul asociativ

În satul Capaclia, r.nul Cantemir sunt înregistrate și își desfășoară cu succes activitatea 1 organizație obștească de profil (vezi tabelul de mai jos). Pe parcurs se va impune deschiderea unor noi organizații în așa domenii ca: tineret, mediu, salubritate, gestiunea aprovizionării cu gaze naturale, etc.

Tabelul 4. Lista ONG-urilor din Comuna Capaclia, r.nul Cantemir

№	Denumirea ONG-ului	Anul înregistrării	Domeniul de activitate
1	A.O. "Passerele- Alsace Moldavie"	2001	Socio-economic

3.10. Portofoliul de proiecte realizate

Pe parcursul anilor 2004-2017 în cadrul Satului Capaclia, r.nul Cantemir au fost demarate și finisate în termen 2 proiecte majore în valoare totală de cca. **4 mln 323 mii 772 lei**

Tabelul 5. Proiecte implementate în s. Capaclia, r.nul Cantemir în anii 2004-2017

Nº	Denumirea proiectului	Perioada implementării	Costul total, lei	Sursa de finanțare
1	Construcția rețelei de gaz natural	2004-2006	1 833 551,0	BS
2	Construcția rețelei de aprovizionare cu apă	2014-2017	2 490 221,0	BS

4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI CAPACLIA, R.NUL CANTEMIR

4.1. Inițierea procesului de planificare strategică

satul Capaclia, r.nul Cantemir, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheiat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a satului pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a Satului Capaclia, r.nul Cantemir, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost: implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a satului.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, apoi cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de „Succes Consulting” SRL. În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-economică a Satului Capaclia, r.nul Cantemir. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședință de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviuarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul satului.

4.2. Înființarea echipei de planificare

Echipa de planificare socio-economică a satului Capaclia, r.nul Cantemir a fost constituită pe baza propunerilor IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc să fie rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Capaclia, r.nul Cantemir (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au făcut selecții astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a Satului Capaclia, r.nul Cantemir.

Tabelul 6. Componența echipei de planificare

Nr	Numele și prenumele
1	Calestru Iurie - expert APL, SCT, IDEP
2	Busuioc Alexei - primar, satul Capaclia, r. nul Cantemir
3	Avram Mihaela - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
4	Busuioc Gheorghe - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
5	Balan Ina - expert APL, SCT
6	Bahnari Pavel - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
7	Florența Ștefan - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
8	Ciobanu Constantin - sociolog, SCT
9	Para Lilia- consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
10	Para Marina - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
11	Postu Mihail - consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
12	Para Natalia- consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
13	Panainte Victoria- consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir
14	Stăvilă Ilie- consilier local, satul Capaclia, r. nul Cantemir

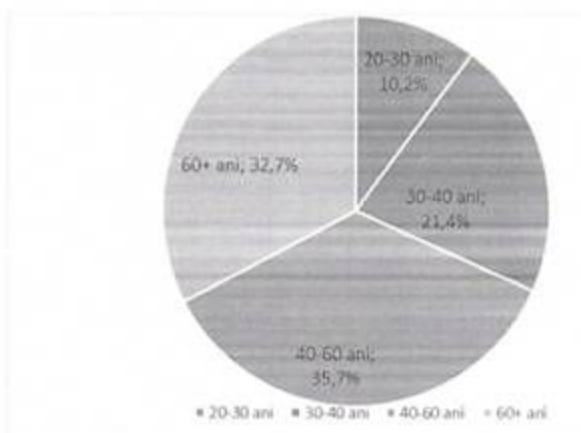
Conducătorul Echipei de Planificare - Calestru Iurie.

4.3. Intervievarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria Satului Capaclia, r.nul Cantemir. Au fost anchetate 54 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 22 bărbați și 32 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația satului. În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

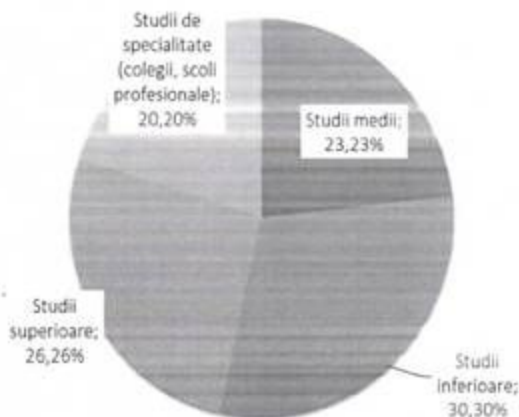
Figura 3. Structura eșantionului interviuat după vârstă

În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prealată de persoanele cu vârsta cuprinsă între 40-60 ani, urmată de categoriile de vârstă 60+.

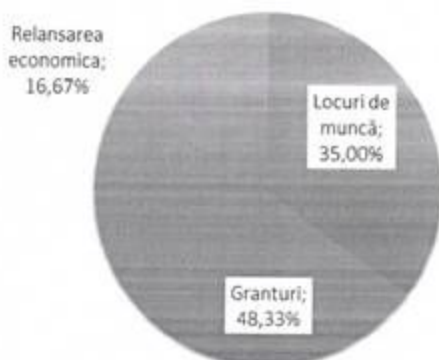
Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

În cadrul eșantionului sunt prezente categoriile de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii inferioare și superioare.

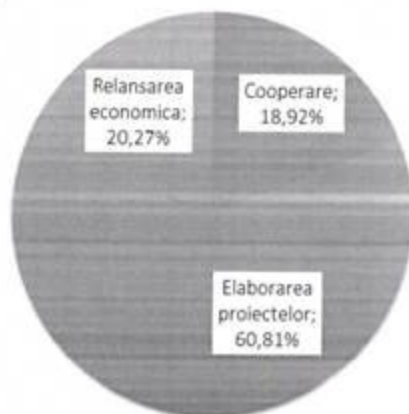
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către persoanele interviuate câteva soluții pentru atragerea fondurilor pentru APL, cu predominarea accesării granturilor și deschiderea de noi locuri de muncă.

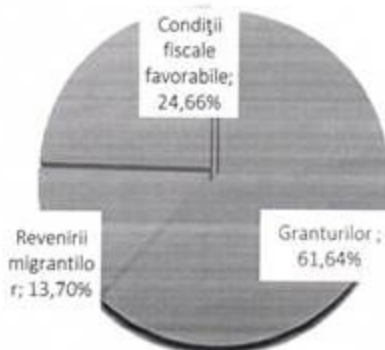
Figura 6. Viitorul APL-urilor

O bună parte din cei interviuați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Dispariția acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

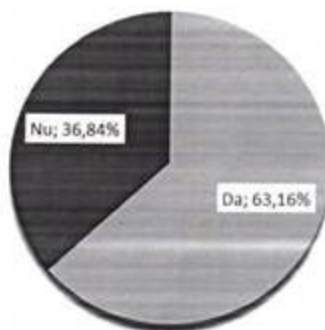
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:

Accentul în înviorarea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor, revenirea migranților din străinătate și condițiilor fiscale favorabile.

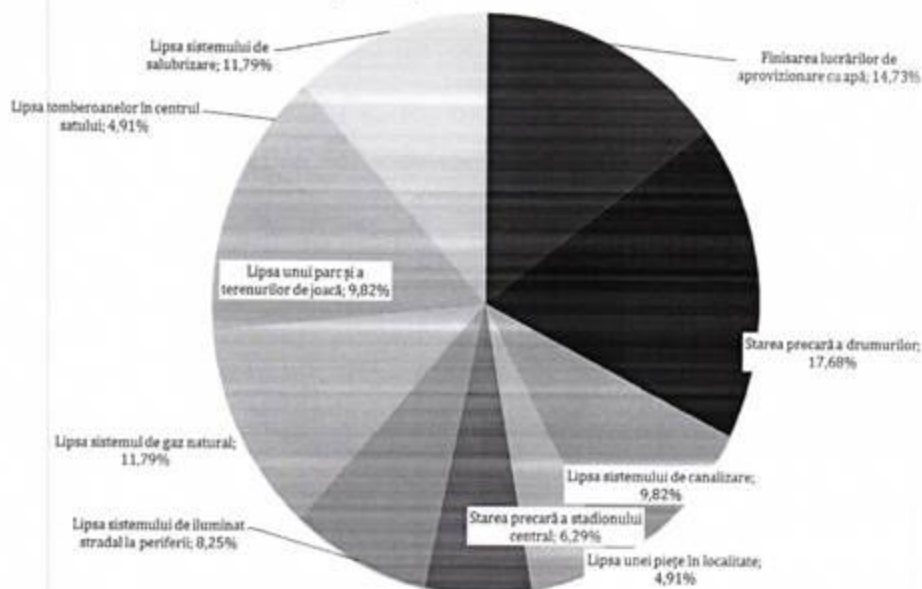
Figura 8. Acțiunile administrației satului sânt coordonate cu localnicii ?

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația satului, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii Satului Capaclia, r.nul Cantemir consideră prioritar de soluționat în cadrul satului 10 probleme, cele mai stringente fiind: Starea precară a drumurilor, Lipsa sistemului de canalizare, lipsa sistemului de salubritate, Lipsa iluminatului stradal la periferii, ș.a.

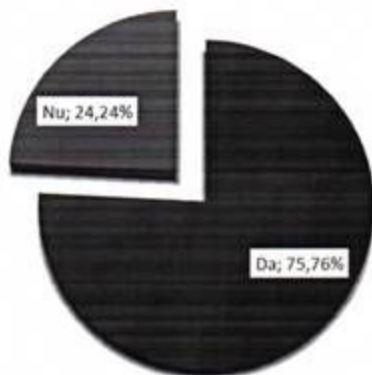
Figura 10. Adunările cu localnicii sunt:

Opiniile asupra efectuării adunărilor cu localnicii s-au repartizat în egală măsură pentru categoria suficient (52,73%) și 47,27% dintre respondenți consideră că se organizează rar.

Figura 13. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?

Opiniile localnicilor sunt privite pozitiv la capitolul - implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 76% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

4.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea "Unde suntem?", aceasta implicând analiza mediului intern al satului și mediul extern general și specific.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect/plan de dezvoltare. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Punctele forte și cele slabe sunt legate de localitate și de strategiile acesteia. **Punctele tari** reprezintă avantajele competitive ale satului, care pot deveni factori interni ai dezvoltării sale. **Punctele slabe** sunt factorii care pot deveni obstacole sau amenințări în calea dezvoltării satului, iar ele pot fi de natură economică, socială, legislativă, financiară, de mediu etc.

Oportunitățile și amenințările vin, de regulă, dinspre mediul extern, asupra cărora comuna în general nu are nici un control.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor rezulta din "punctele tari" și "punctele slabe" ale satului. Amenințările sunt factori externi nefavorabili dezvoltării, care duc la pierderea avantajelor competitive ale acestuia. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Existența rețelelor de electricitate, telecomunicații, precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale și sistemul de aprovizionare cu apă Existența rețelelor de drumuri locale cu acces la drumurile naționale R37 și R46 Numărul suficient de rute ale transportului de pasageri în afara localității (Iargara, Cantemir, Comrat, Cimișlia) și distanța relativ mică față de orașele Cantemir, Comrat Asigurarea cu iluminat stradal pe întreg teritoriul satului Instituții sociale funcționale (gimnaziul, grădinița) Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate Racordarea la rețeaua de apeduct <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Așezarea geografică favorabilă dezvoltării economiei locale (apropierea de orașele Cantemir, municipiul Comrat, Iargara) Infrastructura de acces favorizată pentru dezvoltarea mediului economic Piața de desfacere apropiată (or. Cantemir, mun. Comrat, Iargara) Disponibilitatea de resurse umane și materiale Costul relativ scăzut al forței de muncă Tradiții locale în cultivarea culturilor agricole (culturi cerealiere, pomicultura, vița de vie) Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice Terenuri agricole preponderent consolidate Prezența unui număr mare de gospodării țărănești 13 și 9 agenți economici Șeptel de animale în creștere (în special: păsări, ovine și porcine) Pe teritoriul satului activează mai multe magazine, 	<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (lipsa canalizării stradale și a stației de epurare) Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului Starea precară a drumurilor în localitate Izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare; Localitatea nu este gazificată 4 poduri în stare rea APL nu dispune de tehnică mobilă proprie p/u dezapezire și menținere a drumurilor locale în perioada caldă a anului Inexistența serviciului centralizat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-culturale Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Implicarea slabă a populației în lansarea afacerilor locale, accesării granturilor Potențialul economic al satului este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare Lipsa sistemelor de irigare la suprafață mică slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural Investiții reduse de capital străin în economia locală Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din agricultură și zootehnie sau utilizarea tehnicii învechite lipsa specialiștilor; resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; Inexistența unui număr suficient de locuri de muncă atractive pentru localnici

- Potențial hidrografic (Total -3 iazuri)
- Suprafețe împădurite (Total-613,05 ha)
- Potențial de dezvoltare a agroturismului

Educație, sănătate, protecție socială

- În localitate există un gimnaziu și o grădiniță de copii
- Existența unor spații de agrement
- Gimnaziul dispune de cantină, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, depozit; grădinița dispune de cantină, pavilioane de joacă, depozit
- Instituțiile de învățământ au fost supuse lucrărilor de asigurare cu apă și canalizare locală
- În localitate există 1 oficiu poștal, 1 OMF
- Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea unui asistent social, asistat de lucrători sociali
- Prezența cadrelor didactice cu experiență

Cultură

- Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de tranzit
- În localitate activează 1 ansamblu artistic
- Comuna dispune de o casă de cultură și 1 bibliotecă publică
- În localitate este amenajat un monument dedicat eroilor războiului din anii 1941-1945, 1992
- Pe parcursul anului se petrec activități culturale-sportive și de agrement
- În localitate activează 1 biserică
- Cimitirul local este îngrădit și dispune de drum de acces

Mediul ambiant

- Prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (135) și 1 fântână arteziană
- Vegetație forestieră, implicat în resurse accesorii ale pădurii
- Relief și ambient propice dezvoltării turismului, și amenajărilor de agrement
- Suprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor

- Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene

Educație, sănătate, protecție socială

- Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient extins
- Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general/specializat
- Satul nu dispune de un centru de plasament temporar pentru bătrâni
- Comuna nu dispune de stadion sportiv amenajat și sală de forță
- Instituțiile de învățământ cât și centrele de sănătate sunt conectate parțial la rețelele de utilități publice
- Comuna nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile
- Sistemul de ajutor social insuficient și care nu încurajează reintegrarea activă
- Serviciile medicale și sociale acordate sunt afectate de bugetul insuficient
- Lipsa unei ambulanțe
- Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale
- Domeniul sportiv în cadrul satului este slab ramificat și valorificat, cu rezerve de relansare
- Personal insuficient pentru asistența socială;
- O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor
- Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane)
- Inexistența dispensarului veterinar;

Cultură

- Lipsa de interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă
- Pe teritoriul satului nu activează localuri pentru ceremonii
- Comuna duce lipsă de un Centru de Resurse pentru Tineret